

# ДАРСИ №7: Финализатсия: Ташаккули арзиши гарав

**Статус:** Нашр шудааст

**Мақсад:** Омӯхтани ҷамъбасти ҳамаи ислоҳҳо ва фарсудашавиҳо ба як рақами ниҳой барои Кумитаи қарзӣ.

## 1. МАТНИ ЛЕКЦИЯ

Мо арзиши бозориро муайян кардем ва ҳамаи намудҳои фарсудашавиро тарҳ кардем. Акнун бояд фаҳмем, ки бонк дар сценарияи бадтарин чӣ қадар пулро воқеан мебинад.

### 1. Алгоритми « tryбкаи (воронкаи) арзиш»

Раванди баҳодиҳӣ барои бонк ба tryбка монанд аст, ки дар ҳар як марҳила маблағ кам мешавад:

1. **Нархи пешниҳод:** (Он чизе ки мо дар [Somon.tj](http://Somon.tj) мебинем) — рақами баландтарин ва аксаран ғайривоқеӣ.
2. **Арзиши бозорӣ:** Нархи пешниҳод бо тарҳи ислоҳ барои савдо (5-10%).
3. **Арзиши барҳамдиҳӣ:** Арзиши бозорӣ бо тарҳи дисконт барои таъҷилият (15-30%).
4. **Арзиши гаравӣ:** Арзиши барҳамдиҳӣ бо тарҳи хавфҳои иловагии бонк (хавфҳои ҳуқуқӣ, ноустувории бозор).

### 2. Ҳисоби дисконти гарав (LTV)

**Асоси ҳуқуқӣ:** Мувофиқи Дастурамали БМТ №201, бонкҳо вазифадоранд коэффитсиенти дисконти гаравро (LTV — Loan-to-Value) истифода баранд, то маржаи беҳатариро таъмин кунанд.

**Моделҳои математикӣ:**

$$S_{limit} = V_l \times LTV$$

Дар ин ҷо:

- $V_l$  — Арзиши барҳамдиҳӣ.
- $LTV$  — Коэффитсиент (одатан аз 0.6 то 0.8 вобаста ба намуди актив).

**Мисоли амалӣ:**

Шумо автомобилеро баҳодиҳӣ мекунад, ки арзиши бозории он пас аз ҳамаи фарсудашавиҳо **\$20 000**-ро ташкил дод.

*Фурӯши таъҷилӣ:* Баҳогуздор дисконти барҳамдиҳии **20%**-ро муқаррар кард.

$$V_i = 20000 \times 0.8 = \$16000$$

*Сиёсати бонк:* Барои ин намуди авто LTV **70% (0.7)**-ро ташкил медиҳад.

$$S_{limit} = 16000 \times 0.7 = \$11200$$

**Хулоса:** Бо вуҷуди он ки мошин «арзишаш» \$20 000 аст, бонк қарзро ба маблағи на зиёда аз **\$11 200** медиҳад. Ин идоракунии хавфҳо номида мешавад.